

**Institut de
Seguretat Pública
de Catalunya**

25 anys de l'Escola de Bombers i Protecció Civil de Catalunya

Dossier de premsa

Mollet del Vallès, 26 d'octubre de 2012

**Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior**

La formació dels cossos d'emergències

La formació ha estat un dels eixos decisius en la millora, perfeccionament i professionalització dels cossos de bombers i dels professionals de protecció civil de Catalunya. Des de l'origen d'una formació més o menys estructurada fins a l'actualitat, els responsables de la formació dels bombers i del personal de protecció civil han aconseguit que tant les metodologies pedagògiques com els continguts o les eines formatives evolucionin de manera constant per donar resposta operativa a les emergències a mesura que aquestes canviaven, a l'evolució permanent de materials i tecnologies, a les necessitats dels comandaments d'un cos en creixement, als nous requeriments que va suposar la creació dels bombers voluntaris o dels bombers d'empresa, o a les exigències que implica la necessària col·laboració amb els diversos col·lectius de la seguretat i les emergències: protecció civil, policia, agents rurals, associacions de defensa forestal, emergències mèdiques, cossos i forces de seguretat de l'Estat o cossos de l'estranger, entre molts d'altres.

Tant és així que l'Institut i l'Escola treballen per adaptar la formació dels bombers al sistema educatiu reglat, d'acord amb el panorama educatiu europeu. És per aquest motiu que aquest 2012 s'ha creat un títol propi de tècnic en prevenció, extinció d'incendis i salvaments, fruit de la col·laboració entre el Departament d'Ensenyament i l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya —on s'implantaràn inicialment els estudis—, i tenint en compte les aportacions dels Bombers de Barcelona. Aquest nou cicle formatiu és de grau mitjà i té com a objectiu cobrir les necessitats de qualificació professionals existents a Catalunya en aquest àmbit, atès que el Govern de l'Estat no disposa de cap titulació que respongui a aquesta necessitat de qualificació.

L'origen de la formació en els cossos de bombers se situa a finals del s. XX, moment en què els bombers depenien de les diputacions provincials i dels ajuntaments. El 1973 la Diputació de Barcelona va crear la primera escola de bombers de l'Estat, amb 52 aspirants a bomber el primer any. En aquella mateixa dècada, la Diputació de Girona també es va preocupar de manera especial per la formació permanent dels bombers.

El març de 1983, el mateix en què es va inaugurar la seu central dels bombers de la Generalitat a les instal·lacions de Bellaterra, al campus de la Universitat Autònoma de Barcelona (Cerdanyola del Vallès), es van graduar 50 bombers adscrits a la Brigada de Barcelona. Aquesta primera promoció va formar-se en unes instal·lacions que ja comptaven amb aules, oficines i habitacions per als alumnes.

Creació de l'Escola de Bombers

El Decret 220/1986, de 17 de juliol, va transformar el servei de formació de la Direcció General de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments en l'Escola de Bombers de Catalunya. En aquella època l'Escola també formava els aspirants a bomber del Consell Insular de Mallorca i s'ocupava de la formació continuada dels de Castelló, Las Palmas i del País Basc.

Entre 1989 i 1995 es va desenvolupar per primera vegada el disseny curricular de cadascun dels cursos, que des d'aleshores s'ha anat adaptant a les necessitats de formació dels cossos i dels professionals de protecció civil, als canvis de l'entorn i a les innovacions tecnològiques que hi ha hagut en les darreres dècades. També en aquella època es van incorporar especialistes de fora de l'àmbit de bombers per fer sessions teòriques als diferents cursos de l'Escola; en aquesta mateixa etapa es va iniciar la formació per a bombers voluntaris.

A partir de 1995 es van incorporar nous àmbits de formació, com el Curs d'emergències i suport sanitari (1998) —per mitjà del qual els bombers van adquirir coneixements bàsics sobre atenció sanitària—, les pràctiques d'incendis en les petroquímiques de Tarragona o els cursos de bombers d'empresa.

En línia amb tots aquests avenços i amb l'objectiu d'adaptar les instal·lacions a les necessitats de formació, el 1995 es va traslladar l'Escola a un nou edifici en el recinte de l'Escola de Policia, a Mollet del Vallès. Finalment, el 2003 l'immoble es va remodelar i ampliar. Actualment el nucli principal de l'actual Escola de Bombers i Protecció Civil de Catalunya el constitueixen uns 3.000 m² on hi ha aules, aules d'informàtica, oficines, laboratoris, tallers... L'Escola també compta amb espais per realitzar pràctiques (actuacions amb matèries perilloses, control de fuites, orientació sense visibilitat, conducció de vehicles en situació d'emergències...).

Des del principi del nou segle es va augmentar el nombre d'hores lectives del curs de formació bàsica per als aspirants a bomber. També es va iniciar la formació per als bombers d'empresa, figura regulada el 1996; enguany s'ha arribat a la 12a edició i des de la 7a el curs es va convertir a la modalitat semipresencial (presencial i *e-learning*).

En un altre àmbit d'activitat, en la darrera època del segle XX l'Escola va continuar les relacions institucionals amb diferents organitzacions de bombers i amb entitats relacionades amb la gestió d'emergències; en aquest sentit, va ser un dels membres fundadors de l'Associació Europea d'Escoles de Bombers, l'EFSCA (European Fire Services Colleges Association). La participació en l'EFSCA ha permès que l'Escola participi en projectes europeus, com el FireComp o de formació de comandaments, com el Gamma i el Life, o de recerca en riscos i emergències.

El 2007 es va crear l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (Llei 10/2007, de 30 de juliol) i les dues escoles, la de policia i la de bombers van passar a integrar-se en la nova estructura.

Recuperació de l'Escola de Bombers i Protecció Civil de Catalunya

Enguany, el Govern de la Generalitat ha recuperat l'**Escola de Bombers i Protecció Civil de Catalunya** i l'Escola de Policia de Catalunya, dins del marc de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya, per donar resposta a les necessitats de formació especialitzada i diferenciada dels col·lectius de policies i bombers (Decret 52/2012, de 22 de maig) i que suposa una consolidació del model de seguretat del país també en l'àmbit de la formació.

El nou cap de l'Escola de Bombers i Protecció Civil és l'inspector del cos de Bombers de la Generalitat **Josep Maria Juncosa**, fins aleshores subdirector general tècnic de la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments.

El procés de reestructuració de l'Institut amb què s'ha recuperat l'Escola de Bombers de Catalunya implica també la posada en marxa d'un ambiciós pla per potenciar la formació contínua, especialitzada, universitària i l'aprenentatge electrònic, que cerca la millora permanent dels cossos de seguretat i d'emergències. A més, amb la nova estructura es dona per primer cop un tractament específic i diferenciat a la formació que ha de rebre el personal dels col·lectius professionals de l'àmbit de protecció civil.

Entre d'altres funcions, l'Escola de Bombers i Protecció Civil elabora el Pla anual de formació en riscos, emergències i protecció civil i en dirigeix i supervisa la seva implantació, així com la resta de les activitats de formació. També participa en el contingut docent concret de les activitats de formació, impulsa la recerca, el desenvolupament i la participació en projectes europeus, compartint la innovació formativa de l'Institut amb els altres centres formatius d'aquest àmbit, tant nacionals com internacionals, i entre els operadors de seguretat, promovent publicacions de caràcter científic, tècnic, formatiu i informatiu, i organitzant activitats de debat i divulgació, i promou col·laboració i cooperació amb institucions, centres i establiments docents, tant nacionals com internacionals.

Increment de la formació continuada i incorporació d'innovacions en les metodologies pedagògiques

La formació que es proporcionarà tan als cossos de bombers com al personal de protecció civil es basarà en un model de **competències** —d'acord amb el marc català i europeu d'educació—, que integra en l'aprenentatge coneixement i pràctica i el desenvolupament de les habilitats i les actituds que han de tenir els servidors públics del sistema de seguretat pública de Catalunya per afrontar les situacions futures amb eficàcia i eficiència, i també es reforça la transmissió de valors.

Actualment, l'Escola de Bombers i Protecció Civil de Catalunya focalitza els seus esforços a potenciar la formació continuada (continuada, especialitzada, per a la promoció, per al personal formador, per a l'habilitació, i per a la direcció i el

comandament) i entre els seus objectius estratègics manté apropar la formació al territori i a tots els col·lectius, com és el cas, per exemple, dels cursos adreçats específicament als bombers voluntaris, en què s'ha previst ampliar l'oferta de cursos sobre incendis d'interior, rescat en accidents de trànsit, actualització forestal, conducció, instal·lacions o cartografia i orientació, entre d'altres. El Departament d'Interior manté el compromís d'oferir formació especialitzada als bombers voluntaris i continuar treballant conjuntament per assegurar que les necessitats s'adeqüen a l'oferta formativa.

També des de mitjan 2011 l'ISPC ha donat un impuls a l'aprenentatge electrònic, que s'incorpora com una eina essencial en tota la formació dels professionals i amb la creació del campus '*ISPC en xarxa*' s'ha reconceptualitzat tota l'oferta formativa actual per tal d'integrar-hi components d'aprenentatge electrònic i s'afavorirà la descentralització de determinades activitats.

També enguany l'ISPC continua potenciant la formació universitària amb programes de formació superior que permeten aprofundir en la professionalització dels cossos i el seu coneixement. En aquest sentit, l'ISPC ha signat recentment un conveni amb la Universitat de Lleida per fomentar la formació i l'intercanvi de coneixements tècnics i operatius en matèria d'incendis forestals.

Programació d'activitats formatives en riscos i emergències

Activitats finalitzades gener – octubre 2012

Fins al mes de setembre s'han realitzat més de 4.500 hores de formació adreçades a uns 5.500 alumnes provinents dels Bombers de la Generalitat, Bombers de Barcelona, bombers voluntaris, bombers d'empresa, personal de protecció civil o d'altres cossos, com ara la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra o les policies locals, entre d'altres.

TIPUS	ALUMNES	Bombers Gencat	Bombers Voluntaris	Altres Bombers	PG-ME	PL	Altres	TOTAL HORES
FORMACIÓ BÀSICA	1185	3	10	1172	0	0	0	1382
FORMACIÓ PER A L'ESPECIALITZACIÓ	1.146	1.013	3	57	12	54	7	636
FORMACIÓ CONTÍNUA	2158	1909	79	98	0	72	0	1684
FORMACIÓ CONTÍNUA PER A LA DIRECCIÓ I EL COMANDAMENT	91	63	0	28	0	0	0	120
FORMACIÓ PER A L'HABILITACIÓ	100	0	74	10	1	15	1	105
FORMACIÓ PER AL PERSONAL FORMADOR	210	210	0	0	0	0	0	122
FORMACIÓ PER AL PERSONAL DE PROTECCIÓ CIVIL	593	7	0	4	6	2	574	453
ALTRES COL·LECTIUS	51	0	0	0	0	0	51	8
TOTAL FORMACIÓ REALITZADA	5.534	3.205	166	1.369	19	143	633	4.510

Altres inclou la formació adreçada al personal de protecció civil.

Data d'actualització: 18 d'octubre de 2012

Activitats en realització i previstes octubre - desembre 2012

TIPUS	PLACES	Bombers Gencat	Bombers Voluntaris	Altres Bombers	PG-ME	Altres	TOTAL HORES
FORMACIÓ BÀSICA *	166	4	0	102	0	60	1911
FORMACIÓ PER A L'ESPECIALITZACIÓ	731	561	10	64	0	96	900
FORMACIÓ CONTÍNUA	2201	1982	136	63	0	20	2692
FORMACIÓ CONTÍNUA PER A LA DIRECCIÓ I EL COMANDAMENT	102	97	0	0	0	5	261
FORMACIÓ PER AL PERSONAL FORMADOR	140	140	0	0	0	0	156
FORMACIÓ PER AL PERSONAL DE PROTECCIÓ CIVIL	75	0	0	0	0	75	123
ALTRES COL·LECTIUS	16	9	0	0	7	0	70
ISPC EN XARXA	1251	1151	99	1	0	0	441
TOTAL FORMACIÓ PREVISTA	4.682	3.944	245	230	7	256	6.554

Altres inclou la formació adreçada al personal de protecció civil.

Data d'actualització: 18 d'octubre de 2012

Directors de l'Escola de Bombers

José Luis Martínez	1986 -1989
Josep Arola	1989 -1995
Albert Vilanova	1995 - 2003
Jordi Sans	2003 - 2007
Josep Maria Juncosa	2012 -

Durant el període de 2007–2012 la formació dels cossos d'emergències la desenvolupava l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC), entitat de règim autònom creada el 2007, adscrita al Departament d'Interior i Relacions Institucionals de la Generalitat; la creació de l'ISPC va unificar les anteriors Escola de Policia de Catalunya i Escola de Bombers i Protecció Civil de Catalunya.